

[Finn Christensen.]

oktober ved et KFUK-fritidsarrangement for gæstearbejdere, altså et arrangement, hvor gæstearbejderne ikke kom for at blive skrevet i mandtal, men hvor man tilfældigvis fandt ud af, at blandt de 65 deltagere havde 28, d. v. s. næsten halvdelen, ikke nogen fast bopæl. Det vil sige, at de fristede en kummerlig tilværelse på Roskilde bane-gård, trappegange, kælderhalse og lignende steder.

Bl. a. for at få et fuldstændigt overblik over gæstearbejdernes boligsituation bør den allerede vedtagne registrering af gæstearbejderne gennemføres snarest. Det er tvivlsomt, om det midlertidige stop kan op-hæves, før registrering af de nuværende gæstearbejdere har fundet sted. Jeg skal ikke lægge skjul på, at denne registrering er vanskelig, men jeg har den opfattelse, at man hidtil ikke just har forhaftet sig i arbejdsministeriet med at få denne sag gennemført. Den manglende registrering gør det også vanskeligt at føre kontrol med, i hvilket omfang gæstearbejderne underbetales eller har for lang arbejdstid, samt om den skat, der indeholdes, går i de rigtige lommer. Den seneste tids omtale af gæstearbejderproblemerne viser eksempler på, at dette ikke altid er tilfældet.

Før registreringen er ordentlig gennemført, vil det også være svært at gennemføre en helbreds kontrol af vore gæstearbejdere. Det var en problemstilling, der bl. a. blev berørt her i folketinget ved spørgetiden i sidste uge. Overlæge Clausens undersøgelser på amtssygehuset i Køge viste, at ud af 800 undersøgte havde 10 tuberkulose; det er en frekvens, som er ca. 10 gange større end frekvensen blandt danskere. Den smittefare, der her kan blive tale om, er sådan set størst blandt gæstearbejderne selv, når man tager den sammenstuvning i betragtning, der finder sted under deres meget elendige boligvilkår.

På den korte tid, der er til min rådighed, er det umuligt at komme ind på samtlige problemer, der er opstået på grund af mangelen på en egentlig indvandringspolitik her i landet. Men spørgsmålet, om vi overhovedet skal have gæstearbejdere, er i virkeligheden afgjort i og med, at vi har afskibet vores ansøgning om optagelse i fællesmarkedet. Derfor står der tilbage at få afgjort, på

hvilke betingelser disse kommende gæstearbejdere skal indpasses i det danske samfund. Her gælder det ikke blot at tilgodese den enkelte virksomheds behov for arbejdskraft i en eller anden akut arbejdskraftsituation, det er også et spørgsmål om hensynet til samfundet i al almindelighed.

Alle disse problemer er der peget på fra forskellig side, arbejdsministerens eget fremmedarbejderudvalg er kommet med en lang række forslag til løsninger, men endnu er det småt med deres gennemførelse. I den undersøgelse, som er gennemført af Mellemfolkeligt Samvirke og Mentalhygiejnisk Forening, peges der på risikoen for, at der i årene fremover skabes et proletariat af fremmedarbejdere. Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund peger i sin nylig offentliggjorte rapport på det samme. Denne rapport er en nøgtern konstatering af de problemer, som forbundets afdelinger står over for, og problemets omfang ses klart af den kendsgerning, at en af forbundets afdelinger blandt sine medlemmer har repræsentanter for ikke mindre end 40 nationer. Den schweiziske forfatter Max Frisch har sagt om de tilsvarende forhold i hans eget hjemland: vi ville importere arbejdskraft, men vi fik mennesker. Disse ord kan stå som karakteristik for den hidtidige danske gæstearbejderpolitik. Det nu gennemførte stop må derfor ikke blive en sovepude. Pausen må og skal bruges til at få løst en række af de akutte problemer samt at få formuleret en egentlig gæstearbejderpolitik. Vi kan simpelt hen ikke være de nuværende tilstande bekendt, slet ikke hvis vi fremover skal beholde vort ry som et socialt retfærdigt samfund.

Ansvar for problemernes løsning ligger her i folketinget og hos regeringen, og jeg håber, at vi i udvalget kan komme ind i en realistisk drøftelse af alle de mange problemer, der er opstået i vort samfund på grund af en manglende konsekvent gæstearbejderpolitik.

Simonsen: Indledningsvis vil jeg gerne takke arbejdsministeren for det resumé, som vi i forbindelse med svaret til forslagsstillerne har fået af, hvad regeringen til dato har foretaget sig på gæstearbejderområdet, og hvad proceduren skal være for det videre arbejde. Den offentlige debat i de senere